

I en sortir, tanqueu la porta

Tothom es fa càrrec del dolor dels britànics.
Però aquesta compassió no durarà.

© *The Economist*

En els llunyans i edènics dies abans que Gran Bretanya s'autoexpulsés a puntades de peu de la Unió Europea, una campanya estupenda anomenada "Abraci un britànic" es va organitzar a Brussel·les. Dissenyada per convèncer els votants anglesos que no ho tenien clar, que a Europa eren volguts de tots, ha estat només després del referèndum quan la idea ha arrelat. Des d'aquell dia tan difícil els britànics

de Brussel·les s'han vist inundats d'amor pels seus homòlegs europeus. Col·legues de països amb llargues històries de tiranies sanguinàries han demostrat als amics britànics compassió amb escriure per la ferida que el mateix país s'ha autoinfligit. Romanesos consideradíssims estan disposats a adoptar britànics partidaris de romandre. Els grecs, que van patir els seus propis traumes referendaris fa un any, s'han mostrat especialment solidaris. En poques ocasions s'ha sentit el vostre columnista tan apreciat.

Això no obstant, si els ciutadans de la Gran Bretanya són ara l'objecte de llàstima a l'estranger, el seu Govern ha esdevingut el blanc de tots els menyspreus. Alguns dels comentaris de funcionaris, particularment francesos o italians, van plens d'acerades indirectes. Sabem que esteu dolguts, diuen, però si heu de marxar, feu-ho de pressa. Sentiments així s'han deixat traslluir en els discursos d'agressius funcionaris de la UE. Quan Jean-Claude Juncker, president de la Comissió Europea, ataca violentament

David Cameron, primer ministre sortint del Regne Unit, per estar collint els fruits d'anys d'euroescepticisme, les seves paraules troben una audiència més que receptiva per tot Europa.

Tal vegada, doncs, no sorprendrà que a Brussel·les no li hagi costat gaire temps desempallegar-se de la influència britànica. Un dia després del resultat del referèndum, Jonathan Hill, comissari del Regne Unit, dimitia. Cameron diu que en nomenarà un substitut, però la cartera de Serveis Financers de Lord Hill ja ha estat transferida; el seu successor tal vegada pot esperar un treball temporal d'administrador de clips. Els eurodiputats avisen que l'anglès potser ja no serà la *lingua franca* de les transaccions a Europa. Els milers de britànics que treballen per a les institucions de la UE temen pels seu futur; encara que se'ls permeti quedar-se en el seu lloc passat el *Brexit*, ja poden anar acomiadant-se d'accedir a promocions.

Als euroescèptics, però, això els rellisca. Gran Bretanya és un actor secundari a Brussel·les, solen dir. Els seus ministres sempre estan en el costat que no toca dels vots, l'eurozona podrà conspirar contra qui sigui i la UE està convertint-se en un superestat federal amb una Alemanya cega de poder que manifestasseja i manipula a tothom. I pel que fa als euròcrates britànics, ja seria hora que es busquessin un treball decent.

Els darrers anys, certament, la influència de Gran Bretanya a Brussel·les ha disminuït. En part és obra de l'euro i de la crisi dels refugiats, que no van afectar el Regne Unit directament però que van consumir ingents quantitats d'energia política de la resta de membres. És també el resultat de les males decisions de Cameron, incloent-hi una batalla desafortunada a propòsit del nomenament de Juncker, i d'una desconexió diplomàtica general. La progressiva disminució de britànics entre els alts càrrecs de la Comissió, cor institucional de la UE, ha reduït la influència de les illes; el *Brexit* no farà sinó accelerar el declivi.

Però si enfoquem amb la càmera des d'una mica més arrere, la imatge que emergeix és ben diferent. La UE potser es va formar per unir França i Alemanya, però en els darrers decennis la veritat és que s'ha anat modelant, com a mínim i en la mateixa mesura, amb valors, idees i vigor britànics. La seva ambiciosa expansió cap a l'est, la progressiva construcció d'un mercat únic integrat, l'èmfasi en el comerç internacional... Tots aquests projectes de la UE que van millorar les vides de milions de persones tenen el segell britànic. I, això no obstant, durant el referèndum, la campanya a favor de quedar-se no va fer un ús suficient d'aquesta causa, potser perquè hom va pensar que enaltir Brussel·les no els faria guanyar vots.

En la cimera de Brussel·les de la setmana passada els líders de la UE ràpidament arribaren a una decisió compartida: si el *Brexit* ha de ser un problema per a algú, ho ha de ser per al Regne Unit, no per a Europa. L'economia britànica és la que patirà, la seva moneda la que caurà, les seves polítiques són les que ja han canviat de dalt a baix. (Un panorama tan negre podria també contribuir a dissuadir els euroescèptics d'altres països.) Hi ha europeus que fins i tot ja comencen a somiar de nou: Matteo Renzi, primer ministre d'Itàlia, va dir al seu Parlament la setmana passada que el *Brexit* ofereix a una atribolada UE l'oportunitat de reiniciar-se. Sense britànics que en bloqueïn les vies, el tren europeu pot tornar a agafar l'antiga velocitat.

Eventualment. Però hi ha una altra cara de la moneda. Una Europa mancada de Gran Bretanya agafarà un marcat gir *dirigista*, adverteix Toomas Hendrik Ilves, president d'Estònia. La seva ambició amb relació al comerç, el mercat únic digital i l'energia –precisament el tipus de programes en què els països de la UE de baix creixement haurien de centrar-se– es contraurà sense el seu més gran defensor, i el grup liberal de petits països nòrdics que tradicionalment han mirat cap a Gran Bretanya buscant orientació política

es veuran exposats als instints proteccionistes dels del sud. Si, a això, hi afegiu el temps, els recursos i l'energia que es destinaran a l'extraordinàriament complexa tasca de desenredar els dos membres d'aquesta relació de 43 anys, no cal ni dir que el *Brexit* no és bo per a ningú.

El 'Brexit', aparcat

Podria ser per aquesta raó que el gran rebuig al projecte està en tot el seu apogeu arreu d'Europa. Quan arribi el moment, diuen alguns, cap primer ministre britànic no premerà un gallet que apunti al seu cap. D'altres no saben si potser llançaran un salvavides a la Gran Bretanya en cosa d'un o dos anys; possiblement una concessió en matèria d'immigració podria fer que els votants l'acceptessin en un segon referèndum. Mentrestant, partidaris del *Brexit* com ara Boris Johnson, un possible successor de Cameron, persisteixen en la fantasia que poden assegurar un pacte de sortida per al Regne Unit que contingui tot el que volen –incloent-hi l'accés al mercat únic– i res del que els desagrada, com per exemple la lliure circulació per als treballadors de la UE.

Els altres líders d'Europa se'n riuen, d'una tal idea. Tal vegada pateixen de rigidesa ideològica; tal vegada el que fan és defensar valors europeus fonamentals. Sigui com sigui, serveix per il·lustrar l'abisme d'incomprensió mútua que ha acabat sentenciant aquesta lucrativa però tempestuosa relació. Dissortadament, encara hi haurà molts més malentesos en els pròxims anys, a mesura que Gran Bretanya pretengui traure el màxim d'avantatges possible de la seva retirada i els països que es queden estrenyin les files. La millor esperança per a totes dues parts és que puguin arribar a un acord que s'assembla –encara que sigui de lluny– a allò que han deixat arrere. Quin rèquiem més trist per a una aliança que en un moment donat va prometre –i va complir– tant. Per això, no us oblideu d'abraçar un britànic. ●